

SPECIALIEJI VAŽIAVIMO MANEVRAI

1. Specialieji važiavimo manevrai (toliau – manevrai) atliekami specialioje tam pritaikytoje aikštelėje (toliau – aikštelė) ir (arba) kelyje. Kelyje manevrai turi būti atliekami ten, kur leidžiama sustoti ir stovėti. Specialiųjų važiavimo manevrų atlikimo vietą ir seką parenka egzaminuotojas.

Manevro atlikimo vieta žymima 0,3 m aukščio nukreipiamaisiais kūgiais (toliau – kūgiai), kurie atitinka Lietuvos standartą LST EN 13422 „Vertikalieji kelio ženklai. Kilnojamieji deformuojamieji įspėjamieji įtaisai ir atspindimieji ženklai. Kilnojamieji kelio ženklai. Kūgiai ir cilindrai“.

Aikštelėje stovėjimo vietos žymimos kelių ženklinimo linijomis pagal Kelių horizontaliojo ženklinimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. 3-82.

2. Egzaminuojant A1, A2 arba A kategorijos transporto priemone turi būti patikrinta, ar egzaminuojamasis sugeba:

2.1. valdyti motociklą su išjungtu varikliu. Šiam manevrui atlikti kūgiais pažymima juostos (ilgis – 22 m, plotis – 3 m) pradžia ir pabaiga bei šiai juostai statmena laikino stovėjimo vieta (ilgis – 3 m, plotis – 2 m), esanti už 10 m nuo juostos pradžią žyminčio kūgio, dešinėje pusėje. Atlikdamas šį manevrą egzaminuojamasis turi:

2.1.1. stumti motociklą į priekį, eidamas kairėje motociklo pusėje, abiem rankomis laikydamas vairą; stabdyti motociklą tinkamai naudodamas stabdžius;

2.1.2. įstumti atbulą motociklą į laikino stovėjimo vietą bent viena ranka laikydamas vairą;

2.1.3. pastatyti motociklą ant stovėjimo kojelių arba atremti su šonine atrama, po to nukelti nuo jų;

2.1.4. išstumti motociklą iš laikino stovėjimo vietos ir pasukęs jį į dešinę nustumti į priekį dar 10 m;

2.2. važiuoti siaura juosta tiesiai pastoviu greičiu šalia lėtai (apie 1 m/s) einančio egzaminuotojo. Šiam manevrui atlikti kūgiais pažymima juostos (ilgis – 20 m, plotis – 1,5 m) pradžia ir pabaiga. Egzaminuojamasis pradeda važiuoti ne nuo juostos pradžią žyminčių kūgių, o šiek tiek iš toliau, kad ties juostos pradžia pasiektų tinkamą greitį;

2.3. važiuoti aštuoniuke. Šiam manevrui atlikti kūgiais pažymimi stačiakampio (6 x 12 m dydžio), kuriame egzaminuojamasis važiuoja aštuoniuke, kampai ir aštuoniukės apskritimų centrai, tarp kurių – 4 m atstumas. Egzaminuojamasis:

2.3.1. pradeda manevrą nuo trumposios stačiakampio kraštinės;

2.3.2. važiuoja išilgai stačiakampio ir suka į kairę;

2.3.3. turi važiuoti aštuoniuke vienodu greičiu tinkamai pasvirdamas motociklu;

2.3.4. turi nukreipti žvilgsnį tinkama kryptimi, kad posūkio spindulys būtų kuo mažesnis ir motociklas neišvažiuotų už kūgiais pažymėto stačiakampio ribų. Leistinas nežymus išvažiavimas už stačiakampio ribų, jeigu egzaminuojamasis sugeba važiuoti sklandžiai ir iš esmės taisyklingai;

2.4. važiuoti gyvatėle nesustodamas tarp šešių vienoje tiesėje išdėstytų kūgių lėtai ir greitai (ne mažesniu kaip 30 km/h greičiu). Atstumas tarp gretimų kūgių važiuojant lėtai – 3 m; greitai – 8 m. Pradedant manevrą, motociklas turi būti kūgių sudarytoje linijoje prieš pirmą kūgį. Egzaminuojamasis:

2.4.1. važiuodamas gyvatėle lėtai, manevrą gali atlikti pajudėdamas likus 3–5 m iki pirmojo kūgio, o važiuodamas greitai – šiek tiek iš toliau, kad ties gyvatėlės pradžia pasiektų ne mažesnę kaip 30 km/h greitį;

2.4.2. turi važiuoti gyvatėle tarp kūgių, tinkamai valdyti akceleratorių, galinio rato stabdį ir sankabą;

2.4.3. už paskutinio kūgio grįžti į pradinę tiesę ir važiuoti tiesiai keletą metrų;

2.5. apvažiuoti kliūtį, važiuodamas ne mažesniu kaip 50 km/h greičiu. Šiam manevrui atlikti kūgiais pažymima juostos (ilgis – 33 m, plotis – 1 m) pradžia ir pabaiga. Egzaminuojamasis pradeda važiuoti ne nuo juostos pradžią žyminčių kūgių, o šiek tiek iš toliau, kad ties juostos pradžia pasiektų tinkamą greitį. Atlikdamas šį manevrą, egzaminuojamasis turi:

2.5.1. įvažiuoti tarp juostos pradžią žyminčių kūgių ne mažesniu kaip 50 km/h greičiu;

2.5.2. nenaudodamas stabdžių apvažiuoti kūgį, esantį už penkiolikos metrų į priekį nuo juostos pradžią žyminčio kūgio ir už dviejų metrų į kairę nuo kairiojo juostos krašto;

2.5.3. nuvažiavęs ne daugiau kaip aštuoniolika metrų, grįžti į pradinę tiesę pažymėtoje juostoje;

2.6. įsibėgėti 30–40 km/h greičiu ir tiksliai sustoti nurodytoje vietoje. Šiam manevrui atlikti kūgiais pažymima juostos (ilgis – 17 m, plotis – 1,5 m) pradžia ir pabaiga. Egzaminuojamasis pradeda važiuoti ne nuo juostos pradžią žyminčių kūgių, o šiek tiek iš toliau, kad ties juostos pradžia pasiektų tinkamą greitį. Atlikdamas šį manevrą, egzaminuojamasis turi:

2.6.1. įvažiuoti tarp juostos pradžią žyminčių kūgių ne mažesniu kaip 30 km/h greičiu;

2.6.2. pradėti stabdyti tik pravažiavęs juostos pradžią žyminčius kūgius;

2.6.3. atleisti akceleratorių ir stabdyti, naudodamas abiejų stabdžių stabdymo jėgą;

2.6.4. stabdyti tolygiai, be didelių stabdymo jėgos pokyčių, neblokuoti ratų;

2.6.5. sustoti, privažiavęs juostos pabaigą žyminčius kūgius;

2.6.6. prieš sustodamas įjungti pirmą pavarą;

2.7. važiuoti mažo spindulio posūkiu į kairę arba į dešinę. Šiam manevrui atlikti kūgiais žymima eismo juosta (plotis – 3 m) ir jai statmena stovėjimo vieta (ilgis – 3 m, plotis – 2 m). Egzaminuojamasis:

2.7.1. prieš pradėdamas manevrą, turi pastatyti motociklą stovėjimo vietoje priekiniu ratu prie eismo juostos (važiuojamosios dalies) krašto;

2.7.2. egzaminuotojui nurodžius, į kurią pusę (kairę ar dešinę) važiuoti, gali pasirinkti, kuria koja atsiremti į žemę prieš pradėdamas važiuoti. Egzaminuotojas stovi priešais egzaminuojamąjį už pažymėtos eismo juostos ribų;

2.7.3. išvažiuoti iš stovėjimo vietos pasukdamas į eismo juostą per jos plotį;

2.7.4. važiuoti keletą metrų tiesiai į priekį;

2.8. stabdyti važiuojant ne mažesniu kaip 50 km/h greičiu (egzaminuotojui nurodžius). Šiam manevrui atlikti kūgiais pažymima juostos (plotis – 1,5 m) pradžia. Egzaminuojamasis pradeda važiuoti ne nuo juostos pradžią žyminčių kūgių, o šiek tiek iš toliau, kad ties juostos pradžia pasiektų ne mažesnę kaip 50 km/h greitį. Atlikdamas šį manevrą, egzaminuojamasis turi:

2.8.1. įvažiuoti tarp juostos pradžią žyminčių kūgių ne mažesniu kaip 50 km/h greičiu;

2.8.2. pradėti stabdyti tik egzaminuotojui nurodžius;

2.8.3. atleisti akceleratorių ir, naudodamas abiejų stabdžių stabdymo jėgą, stabdyti taip, kad saugiai sustotų nuvažiavęs kuo mažesnę atstumą.

3. Egzaminuojant B1 arba B kategorijos transporto priemone, turi būti patikrinta, ar egzaminuojamasis sugeba:

3.1. įsibėgėti 30–40 km/h greičiu ir tiksliai sustoti nurodytoje vietoje. Atlikdamas šį manevrą, egzaminuojamasis turi stabdyti tolygiai, be didelių stabdymo jėgos pokyčių;

3.2. naudodamas atbulinę eigą ir ne daugiau kaip du kartus įjungęs atbulinės eigos pavarą, apsisukti dviejų eismo juostų dvipusio eismo kelyje. Apsisukant neturi būti naudojami įvažiavimai į šalia kelio esančias teritorijas;

3.3. ne daugiau kaip du kartus įjungęs atbulinės eigos pavarą, pastatyti transporto priemonę į paženklintą arba nepaženklintą laikino stovėjimo vietą lygiagrečiai važiuojamosios dalies (šaligatvio) kraštui taip, kad egzaminuojamojo vairuojama transporto priemonė:

3.3.1. pradedant manevrą atbuline eiga sustotų ne arčiau kaip 50 cm, bet ne toliau kaip 1 m atstumu iš šono nuo stovinčios transporto priemonės;

3.3.2. atliekant manevrą atbuline eiga nuvažiuotų ne toliau kaip 3 m nuo priekyje stovinčios transporto priemonės (tarpas tarp egzaminuojamojo vairuojamos transporto priemonės priekio ir priekyje stovinčios transporto priemonės galo);

3.3.3. pabaigus manevrą stovėtų ne arčiau kaip 1 m, bet ne toliau kaip 2 m atstumu nuo priekyje stovinčios transporto priemonės (tarpas tarp egzaminuojamojo vairuojamos transporto priemonės priekio ir priekyje stovinčios transporto priemonės galo); lygiagrečiai šaligatvio kraštui ir tarp stovėjimo vietą žyminčių linijų, jei stovėjimo vieta paženklinta; arčiau šaligatvio esantys ratai būtų ne toliau kaip 40 cm atstumu nuo šaligatvio krašto;

3.4. pastatyti transporto priemonę į paženklintą arba nepaženklintą laikino stovėjimo vietą įstrižai arba statmenai važiuojamosios dalies (šaligatvio) kraštui taip, kad pabaigus manevrą

egzaminuojamojo vairuojama transporto priemonė stovėtų ne arčiau kaip 50 cm, bet ne toliau kaip 1 m atstumu nuo greta stovinčios transporto priemonės, lygiagrečiai greta stovinčiai transporto priemonei arba lygiagrečiai ir tarp stovėjimo vietą žyminčių linijų ne toliau kaip 40 cm atstumu nuo stovėjimo vietos pabaigą žyminčios linijos, jei stovėjimo vieta paženklinta;

3.5. pastatęs transporto priemonę į laikino stovėjimo vietą, išvažiuoti iš jos priešinga kryptimi nei įvažiavo ir ne daugiau kaip du kartus įjungęs atbulinės eigos pavarą;

3.6. pastatyti transporto priemonę į laikino stovėjimo vietą, važiuodamas į priekį arba atbuline eiga, įkalnėje arba nuokalnėje;

3.7. sustoti ir vėl pradėti važiuoti įkalnėje taip, kad transporto priemonė neriedėtų atgal;

3.8. važiuoti atbulomis su posūkiu į dešinę ne toliau kaip 1 m atstumu nuo važiuojamosios dalies krašto. Atliekant šį manevrą kelyje, gali būti manevruojama įvažiavimuose į šalia kelio esančias teritorijas.

4. Manevras, aprašytas 3.3 papunktyje, atliekamas atbuline eiga, o manevras, aprašytas 3.4 papunktyje, – važiuojant į priekį arba atbuline eiga. Jei transporto priemonė statoma į laikino stovėjimo vietą, važiuojant į priekį, egzaminuojamasis gali rinktis tiek dešinėje, tiek kairėje esančią stovėjimo vietą. Jei manevras atliekami atbuline eiga, galima rinktis tik dešinėje esančią stovėjimo vietą.

5. Egzaminuojant BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D arba DE kategorijos transporto priemone turi būti patikrinta, ar egzaminuojamasis sugeba, žiūrėdamas atgal tik per užpakalinio vaizdo veidrodžius, ne daugiau kaip du kartus įjungęs atbulinės eigos pavarą ir ne daugiau kaip vieną kartą išlipęs apsižvalgyti, įvažiuoti atbuline eiga į pakrovimo platformą (rampą) imituojančius vartus ir sustoti ne toliau kaip 1 m atstumu nuo rampos galą imituojančių gairelių, jų nepaliesdamas.

6. Prieš pradėdamas 5 punkte aprašytą manevrą, transporto priemonė (junginys) turi būti pastatyta už 4 transporto priemonių (junginio) ilgio į priekį nuo pakrovimo platformą (rampą) imituojančių vartų galo ir už 3 transporto priemonių (junginio) pločio į kairę nuo vartų bei lygiagrečiai jiems.

7. Pakrovimo platformą (rampą) imituojančių vartų plotis lygus 1,5 transporto priemonės (junginio) pločio, o ilgis priklauso nuo transporto priemonių (junginio) ilgio ir gali būti 1 m ilgesnis nei transporto priemonė (junginys), lygus transporto priemonės (junginio) ilgiui, 1–2 m trumpesnis už transporto priemonės (junginio) ilgį. Vartų ilgį prieš pradėdamas 5 punkte aprašytą manevrą parenka egzaminuotojas.

8. Egzaminuojant C1, C, D1, D arba T kategorijos transporto priemone, turi būti patikrinta, ar egzaminuojamasis sugeba važiuoti ir tiksliai sustoti nurodytoje vietoje..

9. Egzaminuojant BE, C1E, CE, D1E arba DE kategorijos transporto priemone, turi būti patikrinta, ar egzaminuojamasis sugeba:

9.1. žiūrėdamas atgal tik per užpakalinio vaizdo veidrodžius, nuvažiuoti tiesiai atbulomis, neišvažiuodamas iš eismo juostos ne mažesnę kaip 5 transporto priemonių (junginio) ilgio atstumą. Šiam manevrui atlikti aikštelėje ištisinėmis ženklavimo linijomis arba kūgiais žymima 3,5 m pločio juosta;

9.2. atsižvelgdamas į priekabos konstrukcinius ypatumus ir tinkama seka atlikdamas visus reikiamus veiksmus, saugiai:

9.2.1. atkabinti priekabą:

9.2.1.1. prieš atkabindamas, pasirinkti tinkamą vietą ir pastatyti vilkiką, kiek galima tiesiau priekabos atžvilgiu;

9.2.1.2. įjungti vilkiko stovėjimo stabdį ir išjungti variklį;

9.2.1.3. įjungti priekabos stovėjimo stabdį ir, jei reikia, padėti ratų atsparas;

9.2.1.4. patikrinti, ar priekabos stovėjimo stabdys yra įjungtas;

9.2.1.5. nuleisti priekabos ar priekabos vilkties atramą ir fiksuoti atramos keltuvo rankeną;

9.2.1.6. uždaryti oro čiaupus (jei yra);

9.2.1.7. atjungti oro arba hidraulines žarnas, arba elektros kabelius (jei yra) ir padėti juos tinkamose vietose;

9.2.1.8. atkabinti priekabą nuo vilkiko;

9.2.1.9. lėtai važiuoti vilkiku į priekį;

9.2.1.10. sureguliuoti vilkiko pakabos padėtį;

9.2.2. pastatyti vilkiką greta priekabos (egzaminuotojo nurodytoje pusėje)

9.2.3. važiuoti atgal ir, ne daugiau kaip vieną kartą išlipus apsižvalgyti, prikabinti priekabą:

9.2.3.1. patikrinti, ar priekabos stovėjimo stabdys yra įjungtas;

9.2.3.2. patikrinti, ar atitinka vilkiko ir priekabos sukabinimo įtaisų aukštis bei padėtis ir, jei reikia, sureguliuoti;

9.2.3.3. privažiuoti vilkiku prie priekabos ir juos sukabinti;

9.2.3.4. patikrinti, ar vilkikas ir priekaba saugiai sukabinti;

9.2.3.5. įjungti vilkiko stovėjimo stabdį ir išjungti variklį;

9.2.3.6. sujungti oro arba hidraulines žarnas, arba elektros kabelius (jei yra);

9.2.3.7. atidaryti oro čiaupus (jei yra);

9.2.3.8. uždaryti ir fiksuoti ir patikrinti sukabinimo įtaiso užraktą ar atsiskyrimo grandinę (lyną);

9.2.3.9. pakelti priekabos, priekabos vilkties atramą ir fiksuoti atramos keltuvo rankeną;

9.2.3.10. padėti ratų atsparas į vietą (jei buvo naudojamos);

9.2.3.11. išjungti priekabos stovėjimo stabdį;

9.2.3.12. sureguliuoti vilkiko pakabos padėtį.

9.2.3.13. patikrinti, kaip veikia priekabos šviesos prietaisai.

10. Egzaminuojant D1, D, T kategorijos transporto priemone, turi būti patikrinta, ar egzaminuojamasis sugeba pastatyti transporto priemonę šonu prie pakylos (šaligatvio krašto), kad keleiviai galėtų saugiai įlipti ir išlipti, t. y. ne toliau kaip 30 cm nuo pakylos.